
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО
І ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВознавство

В. Г. ПЯДИШЄВ

**МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ, ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ
ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ЦИВІЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ЗОНАХ ОПЕРАЦІЙ ООН З ПІДТРИМАННЯ МИРУ
З МІЖНАРОДНИМИ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ:
ДО ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ**

Розглядаються міжнародно-правові, організаційно-правові і організаційні аспекти взаємодії громадянської поліції в зонах миротворчих операцій Організації Об'єднаних Націй по підтримці миру з міжнародними поліцейськими організаціями.

Ключові слова: міжнародно-правові, організаційно-правові і організаційні аспекти, громадянська поліція, миротворчі операції.

Рассматриваются международно-правовые, организационно-правовые и организационные аспекты взаимодействия гражданской полиции в зонах миротворческих операций Организации Объединенных Наций по поддержанию мира с международными полицейскими организациями.

Ключевые слова: международно-правовые, организационно-правовые и организационные аспекты, гражданская полиция, миротворческие операции.

In the article the international-legal, organizational-legal and organizational aspects of co-operation of civil police are examined in the areas of peacemaking operations of United Nations on maintenance of the world with international constabulary organizations.

Key words:

В рішенні Ради національної безпеки і оборони України від 24 квітня 2009 року «Про Стратегію міжнародної миротворчої діяльності України» зазначено, що Україна має й надалі залишатися активним учасником миротворчої діяльності. Зокрема вказано на необхідність «основну увагу приділити розширенню участі України у міжнародних миротворчих операціях як одній із найбільш результативних форм міжнародної миротворчої діяльності»¹. Така постановка проблеми цілком відповідає ситуації у світі, а також ставленню до неї інших держав, що об'єктивно пов'язано з небезпечним зростанням кількості збройних конфліктів,

© ПЯДИШЄВ Володимир Георгійович – кандидат технічних наук, доцент, начальник відділення Учбово-методичного центру Одеського державного університету внутрішніх справ

їх драматичного впливу на оточення та навіть на стабільність у міжнародному вимірі². Зазначена думка світової спільноти відбилася, зокрема, у багаторазовому поширенні мережі операцій ООН з підтримання миру.

Сьогодні в світі визнано, що ООН об'єктивно дійшла межі своїх економічних, людських та інших резервів, щодо подальшого поширення мережі миротворчих операцій на всі конфлікти, що виникають³. Одним з джерел збереження та часткового відновлення ресурсів для зазначених операцій виявилось часткове переключення завдання підтримання миру на регіональні міжнародні міжурядові організації⁴, іншим важливим джерелом є скорочення вже діючих операцій. Проте існують певні критерії, до досягнення яких операцію припиняти безглуздо, оскільки конфлікт, що має реноваційний характер, обов'язково відновиться з новою силою. Тоді, у цьому випадку, його подолання поглине навіть більші ресурси.

Скорочення операцій без втрати їх результативності можливе лише за рахунок значного підвищення їх ефективності. До речі, високу ефективність слід забезпечувати негайно з моменту розташування операції (місії) на терені збройного конфлікту.

В силу того, що після «холодної війни» почала мінятися структура збройних конфліктів (вони все більш набувають внутрішнього характеру), у складі операцій Організації Об'єднаних Націй з підтримання миру, у порівнянні з військовим компонентом, почала стрімко зростати роль цивільної поліції⁵. Тобто безпечному скороченню терміну операцій з підтримання миру значно сприятиме підвищення якості діяльності, зокрема, цивільної поліції ООН, як складової миротворчого інструментарію міжнародної спільноти.

Сутністю роботи цивільної поліції є взаємодія з верствами населення: негативна – з кримінальними елементами та угрупованнями, позитивна – саме з населенням зони конфлікту. Отже стан взаємодії з оточенням є одним з найважливіших чинників ефективності роботи цивільної поліції ООН. Якість зазначеної взаємодії не може бути забезпеченою без тонкого знання та ретельного врахування всіх складових телеології конфлікту, тобто без виявлення всіх сил, які зацікавлені у найскорішому припиненні конфлікту, чи навпаки – в утриманні його у глибокому стані, чи навіть в його поширенні.

Треба відзначити, що у наукових працях, що торкаються проблематики підвищення якості діяльності цивільної поліції ООН телеологічні аспекти збройних конфліктів майже не відстежувалися, оскільки автори були зосереджені саме на внутрішніх чинниках діяльності цивільної поліції: на структуроутворюючих елементах, взаємодії складових компонентів, тощо⁶. На окремий інтерес заслуговує робота В.О. Заросило «Геополітичний конфлікт у Косово (історичний та правовий аспекти)»⁷. Проте навіть тут, як і в інших роботах, телеологія конфлікту розглядається лише, як проблема двох антагоністів: двох етнічних груп.

Систематичний аналіз ситуацій у значній кількості завершених або чинних операцій ООН з підтримання миру, дає змогу визначити телеологічну систему збройного конфлікту за зонами існування цілей як такої, що поділяється на внутрішні та зовнішні компоненти, сполучною ланкою між котрими є сукупність транзитивних компонентів, носіями яких є наступні сили:

1) ООН (в якості формального виразника волі міжнародної спільноти), її міжнародні операції з підтримання миру та їх компоненти (цивільна поліція, тощо);

- 2) регіональні міжнародні організації міжурядового рівня (НАТО, ОБСЄ, тощо);
- 3) міжнародні правоохоронні організації (Інтерпол, Європол, тощо);
- 4) міжнародні та національні неурядові організації, в тому числі неурядові організації держав, що межують з регіоном конфлікту;
- 5) міжнародні кримінальні угруповання.

Урахування кожного з перелічених телеологічних компонентів надаватиме свого значного внеску до підвищення якості діяльності цивільної поліції ООН та відповідно заслуговує на окреме дослідження.

Метою даної статті є дослідження ролі міжнародних правоохоронних організацій в операціях ООН з підтримання миру, а також визначення міжнародно-правових та організаційних засобів поширення їх участі в діяльності цивільної поліції ООН для підвищення ефективності її діяльності.

Актуальність саме зазначеного напрямку досліджень визначається комплексом найважливіших чинників:

1) праксеологічний: надзвичайна необхідність взаємодії операцій ООН з підтримання миру з міжнародними правоохоронними організаціями доведена часом, що відбулося, наприклад, в розробці та підписанні «Меморандуму про порозуміння між Міжнародною організацією кримінальної поліції Інтерпол та Місією тимчасової адміністрації ООН в Косово»⁸;

2) гносеологічний: досі не існує ані правового, ані організаційного механізму утворення відповідних угод про співробітництво або про правову допомогу, не говорячи вже про необхідність оптимізації зазначених механізмів;

3) часовий (чинник часу): по-перше, у вищенаведеному прикладі заслуговує на увагу факт, що утворення угоди із зазначеною місією ООН відбулося лише на шостому році існування місії; при зазначеному рівні організації немає шансів сподіватися на ефективність міжнародних операцій з підтримання миру, котрі забезпечували б надійне усунення конфлікту протягом 2-3 років; по-друге, численні операції з підтримання миру в світі чекають на термінову допомогу, зокрема, з боку міжнародних правоохоронних організацій.

Система міжнародних правоохоронних організацій поділяється на а) міжнародні поліцейські організації та б) міжнародні організації попередження злочинів (здебільшого неурядові).

Об'єктом дослідження даної статті є саме перший напрям – міжнародні поліцейські організації⁹. Зазначені організації складають певну структуру, до якої входять:

а) Глобальна та регіональні організації з боротьби з міжнародною організованою злочинністю: - Інтерпол (International Criminal Police Office – ICPO – Interpol); Європол (European Union Law Enforcement Organization – EUROPOL);

б) Міжнародна асоціація шефів поліції (International Association of Chiefs of Police – IACP) з відгалуженнями: Асоціація шефів поліції островів Тихого океану (Pacific Islands Chiefs of Police Association – PICP); Мережа поліцейських коледжів та академій Євросоюзу (European Union Agency – CEPOL); Асоціація шефів поліції регіону АСЕАН (ASEAN Chiefs of Police – ASEANPOL); численні інші;

в) Міжнародна асоціація жінок у поліції (International Association of Women Police – IAWP);

г) Міжнародна асоціація працівників поліції (International Police Association – IPA).

Розглянемо діяльність глобальної та регіональних організацій з боротьби з міжнародною організованою злочинністю в інтересуючому нас аспекті. На глобальному рівні в якості такої організації виступає Інтерпол, який є найбільшою міжнародною поліцейською організацією, що налічує 187 держав-членів. Вона створена у 1923 р. для поліпшення міжнародної співпраці поліцейських та для сприяння всім організаціям, владам, адміністраціям та службам, завданням яких є попередження та боротьба з міжнародною злочинністю. Інтерпол має за мету сприяння взаємодії поліцейських навіть коли між конкретними країнами немає дипломатичних відносин. Відповідно до статуту Інтерполу¹⁰ його структурам заборонено будь-які втручання чи діяльність політичного, воєнного, релігійного та расового характеру¹¹.

До перших прикладів угод між Інтерполом та ООН слід віднести «Угоду щодо співпраці з ООН», яку було підписано 8 червня 1997 р. Президентом Інтерполу та Генеральним Секретарем ООН у Штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку. Угода набула чинності після її ухвали на 66-й сесії Генеральної Асамблеї Інтерполу у резолюції AGN/66/RES/5 у Нью-Делі¹². На жаль, зазначена угода виявилася занадто декларативною та не викликала помітних правових та організаційних наслідків.

З позиції конкретизації зусиль щодо підвищення ефективності поліцейського компоненту конкретної операції ООН з підтримання миру вельми інтересним уявляється «Меморандум про порозуміння між Міжнародною організацією поліції – Інтерпол та Місією тимчасової адміністрації ООН в Косові стосовно співпраці у сфері запобігання злочинів та кримінальної юстиції», що був підписаний 8 грудня 2005 р.¹³ Метою документу було встановлення системної співпраці між Інтерполом та Операцією ООН в Косові у сфері запобігання злочинів та кримінальної юстиції, яка містила систему організаційних та організаційно-правових заходів, зокрема: обмін інформацією, релевантною до поліцейської діяльності, публікацію та циркуляцію повідомлень, попереджень та ін. від Інтерполу, а також доступ до телекомунікаційних мереж та баз даних Інтерполу. При цьому МООНК (місія ООН в Косові) за статусом прирівнювалась до статусу держави-члена Інтерполу та до статусу Національного центрального бюро Інтерполу. Безумовно, зазначений меморандум виглядає, як важливий системний інструмент широкого спектру призначення. Проте, він має й відповідні недоліки. По-перше, документ виглядає досить абстрактним. Бажано, щоб для конкретної операції ООН фахівцями Інтерполу готувалася (фільтрувалася) релевантна інформація, тобто така, що стосується зазначеної операції ООН, безумовно, з урахуванням переважних транзитних та кінцевих пунктів пересування біженців. Вважаємо за недоцільне перекладати цю роботу на обмежену кількість фахівців зі складу операції ООН. По-друге – як зазначалося раніше, звертає до себе увагу обставина, що Меморандум було укладено на шостому році існування операції ООН в Косові. Вважаємо, що на цьому часі не тільки бажано не розгортати сили, але навпаки, мати миротворчу місію успішно завершеною.

Слід зазначити, що навіть у 2009 році світова спільнота держав, зокрема, в особі ООН та Інтерполу, продовжує шукати шляхи підвищення ефективності цивільної поліції в зонах операцій ООН з підтримання миру. Так в документах Інтерполу все частіше йдеться про важливість ролі поліції у міжнародних операціях з підтримання миру: «Необхідною умовою збереження державних установ протягом кризових ситуацій є сильні, добре навчені поліцейські сили, останнє

обумовлює необхідність збільшення поліцейських сил в операціях з підтримання миру»¹⁴. Пояснюється, що організована злочинність «додає пального» до конфлікту, наприклад, сприяючи опозиції утворювати фінансові фонди задля придбання зброї – для використання її проти сил уряду, створюючи таким чином реальну загрозу не тільки для національної, але також й для регіональної та міжнародної безпеки. Отже підвищена присутність поліції є необхідним доповненням до військових та інших сил підтримання миру.

В якості сприяння операціям ООН з підтримання миру Інтерпол готовий запропонувати потужне партнерство та широку мережу, яка сприятиме відновленню миру та безпеки. Зазначені пропозиції було конкретизовано у «Додатковій угоді між Інтерполом та ООН стосовно діяльності операцій з підтримання миру та спеціальних політичних місій», котру було підписано 11 жовтня 2009 р.¹⁵ Угода щодо співробітництва містить директиви подальшої спільної праці, яка, у свою чергу, містить відрядження офіцерів поліції зі 187 держав-членів, забезпечення навчання місцевої поліції, а також доступ до засобів та інфраструктури Інтерполу.

Тобто спроби підвищення ефективності поліцейського компоненту операцій ООН шляхом вдосконалення кооперації Департаменту операцій ООН з підтримання миру та Інтерполу – тривають.

Великого значення набуває взаємодія міжнародних операцій з підтримання миру з регіональними організаціями з боротьби зі злочинністю, зокрема, з Європолом.

Європол – це правоохоронна організація Європи, яка має за мету поліпшення ефективності та взаємодії компетентних органів у державах-членах щодо запобігання та боротьби з тероризмом, незаконним обігом наркотиків та іншими серйозними видами міжнародної організованої злочинності¹⁶. Європол покликаний для організації міжнародної кооперації та координації національних правоохоронних агенцій Євросоюзу (переважно поліції, жандармерії та митної служби). Розташований в Гаазі, Європол по суті є центральним офісом поліції, котрий підтримує держави-члени через порівняння, аналіз та розповсюдження інформації.

До головних видів діяльності Європолу належать наступні: сприяння обміну інформацією між Європолом, офіцерами зв'язку Європолу (тими, що відряджені до Європолу державами-членами, в якості представників національних правоохоронних агенцій), та національними правоохоронними органами; здійснення аналітичної діяльності на користь операцій держав-членів; створення стратегічних звітів (з оцінкою загрози) та аналізу злочинності на підставі інформації, що надається державами-членами, Європолом чи збирається з інших джерел; надання експертних послуг та технічної підтримки у розслідуваннях та операціях, що проводяться під наглядом та правовою відповідальністю держав-членів¹⁷.

Європол працює здебільшого у сфері протидії в наступних сферах: нелегальне розповсюдження наркотиків; нелегальні структури імміграції; тероризм; торгівля людьми та дитяча порнографія; підробка грошів та інших засобів платежу; відмивання грошей. Найбільш помітним прикладом участі Європолу в операціях з підтримання миру, зокрема, в країні, що не належить до Європейського Союзу є «Стратегічна угода між колишньою югославською республікою Македонією та Офісом поліції Європи»¹⁸. Метою зазначеної угоди було покращення взаємодії держав-членів Євросоюзу, діючих через Європол, та колишньої юго-

славської республіки Македонії щодо попередження, розкриття, припинення та розслідування серйозних видів міжнародної злочинності, зокрема, шляхом обміну стратегічною та технічною інформацією. Для цього колишня югославська республіка Македонія у складі Міністерства внутрішніх справ повинна була утворити Відділ взаємодії з міжнародною поліцією – для виконання функцій комунікації між Європолом та іншими компетентними органами Македонії. Детально розроблений документ містить 18 параграфів, які визначають природу інформації, режими обміну нею та збереження конфіденційності, витрати, відповідальність за негативні наслідки порушення умов угоди, тощо.

Діяльність Міжнародної асоціації шефів поліції (International Association of Chiefs of Police) складається з діяльності її регіональних організацій. Так, Асоціація начальників поліції островів Тихого океану (Pacific Islands Chiefs of Police Association – PICP) представляє поліцейські служби 21 країни з Мікронезії, Меланезії та Полінезії з кількістю членів більш, ніж 35000 працівників поліції. PICP робить стратегічний акцент на цілісність, зв'язок між членами та іншими регіональними організаціями, а також розвиток потенціалу правоохоронних органів. Діяльність PICP включає: забезпечення обізнаності про проблеми правоохоронної діяльності; виявлення тенденцій транснаціональних та інших злочинів і розробку стратегій для боротьби з ними; підготовку ініціатив з розвитку потенціалу правоохоронних в регіоні; сприяння обміну інформацією та розвідку щодо боротьби з організованою злочинністю; забезпечення форуму для обміну «кращою практикою» в різних юрисдикціях; взаємодію і співробітництво з установами та організаціями зі спільними інтересами; підготовку кадрів.

У галузі підготовки кадрів PICP бере участь у низці ініціатив або власноруч, або у партнерстві з іншими установами. Більшість з них здійснюється на міждержавному рівні шляхом проведення курсів працівниками поліції з Австралії та Нової Зеландії. Протягом багатьох років поліцейські організації островів Тихого океану, Австралії та Нової Зеландії надають працівників для виконання обов'язків з підтримання миру в усіх частинах світу. Останнім часом до сфери їх діяльності входять країни в Тихому океані, зокрема, Східний Тимор та Соломонові Острови¹⁹. До речі, протягом тривалого часу в зазначеній операції ООН з підтримання миру у Східному Тиморі працювали відряджені туди офіцери правоохоронних органів України.

Мережу поліцейських коледжів та академій Європейського Союзу (European Union Agency - CEPOL) було утворено Радою міністрів Євросоюзу у грудні 2000 р. Метою організації було визначено сприяння керівникам поліції шляхом оптимізації взаємодії між різними установами СЕПОЛЮ. СЕПОЛ підтримує європейський підхід до вирішення багатьох проблем, що виникають перед державами-членами у боротьбі зі злочинністю та у запобіганні їй та у встановленні правопорядку та громадської безпеки, зокрема, у наддержавному вимірі, тобто такому, що є необмеженим державними кордонами. Щорічно СЕПОЛ організовує 80–100 навчальних курсів, семінарів та конференцій. Зазначена діяльність охоплює широкий діапазон тем та здійснюється у національних навчальних закладах поліції. Сьогодні, на жаль, зв'язок між цією організацією та міжнародними операціями з підтримання миру відстежується лише у змістовному наповненні курсів з профільної галузі поліцейської діяльності, що викладаються на курсах СЕПОЛУ²⁰.

Асоціацію начальників поліції регіону АСЕАН – АСЕАНПОЛ (ASEAN Chiefs of Police – ASEANPOL) було утворено у 1980 р. задля початку співпраці поліції в

цьому регіоні²¹. Діяльність АСЕАНАПОЛ стосується профілактичних, силових та оперативних аспектів співпраці у боротьбі з транснаціональною злочинністю. АСЕАНАПОЛ приймає активну участь в обміні знаннями та досвідом з питань охорони громадського порядку, забезпечення дотримання закону, права, кримінального судочинства, а також міжнародної злочинності. Асоціація утворила три спеціальні комісії, щодо боротьби з незаконним обігом наркотиків, контрабандою зброї, підробленнями, економічними і фінансовими злочинами, шахрайством з кредитними картами, а також стосовно видачі та заходів щодо передачі злочинців і втікачів. Вона також висунула ініціативи по боротьбі з новими формами транснаціональної злочинності, такими як підроблення проїзних документів, шахрайства типу «фантом» з суднами, контрафакція і підробка товарів та піратство.

Беручи до уваги наведене вище, а також позитивний досвід взаємодії з Асоціацією шефів поліції островів Тихого океану, Дивізіон поліції Департаменту операцій ООН з підтримання миру закликає АСЕАНАПОЛ до участі в операціях ООН з підтримання миру²².

Міжнародна асоціація жінок у поліції (International Association of Women Police – IAWP) має за основну мету забезпечення жінок ресурсами, мережею та організацією для сприяння ним щодо просування по службі в системі правоохоронних органів, закладів виконання покарань та кримінальної юстиції. «Місія асоціації – забезпечення підсилення, поєднання та піднесення образу жінки в системі кримінальної юстиції в масштабі світу»²³. Хоча на перший погляд, діяльність Асоціації не передбачає конкретних заходів впливу на міжнародну організовану злочинність в зонах міжнародних операцій з підтримання миру, сьогодні відомо, що система цивільної поліції ООН потребує участі жінок-поліцейських для підвищення ефективності цивільної поліції у боротьбі з деякими специфічними злочинами, такими як, наприклад, торгівля людьми. Додатково підвищить зазначену ефективність приклад та практична допомога жінок-поліцейських зі складу міжнародних сил щодо поширення участі жінок у складі місцевих поліцій в зонах конфліктів. Так у вересні 2009 р. в Сіетлі (США) на 47-й Щорічній Освітній Конференції Асоціації жінок-поліцейських, у роботі якої приймали участь більш ніж 500 делегатів з 39 країн, зокрема, було надано навчальний курс Ендрю Карпентера «ООН: участь жінок-поліцейських»²⁴.

Міжнародна асоціація працівників поліції (International Police Association – IPA) (45 держав-членів) – це незалежна організація, членами якої є діючі поліцейські та такі, що знаходяться у відставці, без розподілення за званнями, статтю, кольором шкіри, мовою та релігією. Асоціація відома принципами, тим, що їх викладено у Всесвітній Декларації прав людини, прийнятій ООН 10 грудня 1948 р.²⁵ Асоціація сприяє членам організації протягом перебування в інших країнах, де, хоча поліцейський-іноземець за статусом формально не відрізняється від іншого пересічного іноземця, проте, як член організації, він відчуває помітну позитивну різницю. Незважаючи на офіційні чи особисті інтереси його візиту до країни, місцеві колеги-поліцейські забезпечують йому систему неформальних, проте помітних привілеїв: пропозиції житла у недорогих, але пристойних готелях, у так званих «Клубах гостинності» та найголовніше – ставлення, як до колеги-гостя. Ступінь зазначеної активності та дієвості місцевих філій Міжнародної асоціації поліцейських – розрізняється у різних країнах: від майже нульової до вельми високої. Незважаючи на особисті вигоди поліцейського від членства у Міжнародній асоціації поліцейських, на нашу думку вважати її дійовим інстру-

ментом в операціях з підтримання миру – не уявляється доцільним, зокрема тому, що працівник цивільної поліції ООН в зоні операції ООН має більш суттєві привілеї, обумовлені його правовим статусом, які забезпечують йому при виконанні професійних обов'язків конкретне офіційне сприяння з боку посадових осіб та місцевого населення.

Проведене дослідження дає змогу зробити низку висновків. Зокрема, слід зазначити, що поєднання зусиль ООН та міжнародних поліцейських організацій щодо вирішення завдань, пов'язаних з подоланням збройних конфліктів, – є нагальною та об'єктивною потребою нашого часу. Воно почуте у міжнародному співтоваристві держав саме зараз, про що свідчать зустрічі на вищому рівні представників Інтерполу та Департаменту операцій з підтримання миру ООН у жовтні 2009 р. Сьогодні питання поєднання зусиль вирішене лише на принциповому рівні. Шлях назустріч тільки-но розпочинається. Отже, ефективність майбутньої взаємодії залежить від урахування конкретного досвіду професіоналів щодо боротьби з організованою злочинністю в зонах збройних конфліктів.

Ідея щодо тісної взаємодії з міжнародними поліцейськими організаціями, діяльність яких безпосередньо спрямована на подолання міжнародної організованої злочинності, ще тільки надійшла від поліцейських-практиків до Департаменту операцій ООН з підтримання миру. При належній організації вказану взаємодію слід вважати одним з вирішальних чинників успіху у боротьбі цивільної поліції ООН з міжнародною організованою злочинністю в зонах операцій з підтримання миру. Зазначена взаємодія повинна бути не винятковим явищем, а звичайним повсякденним і необхідним інструментом здійснення місії ООН з підтримання миру. На відміну від існуючих прикладів реалізації (місія ООН в Косові та Інтерпол), зазначена взаємодія повинна стати стратегічним елементом планування кожної миротворчої місії ООН. Для організації своєчасності підготовки зазначеної взаємодії Департаменту операцій ООН з підтримання миру спільно з відповідними міжнародними поліцейськими організаціями доцільно підготувати типові нормативні алгоритми укладання міжнародних угод (з урахуванням всіх необхідних компонентів) та негайно використовувати їх в процесі підготовки чергових місій ООН (чи НАТО, ОБСЄ, тощо). В якості раціонального слід визнати та прийняти рішення Інтерполу: при організації взаємодії – надавати місії ООН статус держави-члена Інтерполу та всередині її поліцейського компоненту організувати підрозділ зі статусом національного бюро Інтерполу.

Сутність взаємодії з міжнародною операцією з підтримання миру з боку міжнародної поліцейської організації повинна носити конкретний характер. Так надання поліцейському компоненту місії ООН саме доступу до баз даних Інтерполу покладає на обмежену кількість поліцейських місії ООН непомірне додаткове завдання – через множину даних Інтерполу пошук інформації, що стосується проблем саме даної місії, є досить складним. В цьому відношенні більш раціонально виглядає взаємодія місії ОБСЄ у колишній югославській республіці Македонії з Європолом. Отже інформаційні служби Європолу повинні власноруч готувати необхідну інформацію для поліцейського компоненту місії. Асоціація національних поліцейських сил району АСЕАН (АСАЕНЕПОЛ) перебуває зараз на початку участі у міжнародних операціях з підтримання миру. Проте її позитивний досвід у наданні інформаційної та методичної допомоги щодо розкриття багатьох видів міжнародних злочинів, у тому числі найсучасніших, дає змогу сподіватися, що її участь стане вагомим внеском у підвищення ефектив-

ності діяльності цивільної поліції у міжнародних операціях з підтримання миру. Діяльність Міжнародної асоціації шефів поліції, безумовно, додає свого внеску до справи боротьби зі злочинністю – шляхом обміну досвідом між командним складом поліції різних держав. Проте у світі вона здебільшого не є помітною у справі подолання або сприяння подоланню збройних конфліктів. Але навпаки, діяльність її Тихоокеанського філіалу – Асоціації шефів поліції островів Тихого океану щодо участі у подоланні збройних конфліктів виступає далеко уперед відносно інших асоціацій її рівня. Отже у документах ООН за масштабами цієї участі (наприклад у Східному Тиморі) її позиціонують на рівні регіональних міждержавних (!) організацій (як Євросоюз у колишній Югославській республіці Македонії, чи НАТО у Косові). Вивчення участі зазначених організацій у подоланні збройних конфліктів потребує окремого дослідження. Діяльність Асоціації жінок-поліцейських на перший погляд не передбачає конкретних заходів впливу на міжнародну організовану злочинність в зонах міжнародних операцій з підтримання миру. Проте сьогодні відомо, що система цивільної поліції ООН об'єктивно потребує участі жінок-поліцейських для підвищення ефективності цивільної поліції у боротьбі з деякими специфічними злочинами, як, наприклад, торгівля людьми. Додатково підвищить зазначену ефективність приклад та практична допомога жінок-поліцейських зі складу міжнародних сил щодо поширення участі жінок у складі місцевих поліцій в зонах конфліктів. Використання персональних зв'язків поліцейських, членів Міжнародної асоціації поліцейських, у боротьбі зі злочинністю взагалі та у складі операцій з підтримання миру зокрема, безумовно, не завадить успіху. Проте розраховувати на цей від взаємодії, як на вирішальну силу, – не є доцільним.

1. *Про рішення* Ради національної безпеки і оборони України від 24 квітня 2009 року «Про Стратегію міжнародної миротворчої діяльності України» [Електронний ресурс] // Указ Президента України № 435/2009 – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/9454.html>. 2. *Strengthening the role of police in peacekeeping operations* [Електронний ресурс] // The INTERPOL–United Nations Ministerial Meeting: 11–12 October 2009, Singapore (INTERPOL). – Режим доступу: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/IntlLiaison/UN/MinisterialMeeting200910/default.asp>. 3. *ООН стала жертвой собственного успеха* [Електронний ресурс] // УНІАН, Информационное агентство, 25 февраля, 2009. – Режим доступу: <http://www.unian.net/rus/news/news-302785.html>. 4. *Баймуратов М.А., Мелинишин, В.Б., Волошин Ю.А.* Организация Объединённых Наций в условиях глобализации: вопросы модернизации и повышения эффективности деятельности / Под ред. засл. деятеля науки и техники Украины, д.ю.н., проф. М.А. Баймуратова: Монография. – М.: ТрансЛит, 2008. – С. 141. 5. *Organized crime poses serious threat to peacekeeping operations – UN* [Електронний ресурс] // UN News Centre – 2008. – September 8. – Режим доступу: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=27976>. 6. *Телічкін О.О.* Правоохоронна діяльність у сфері забезпечення міжнародного миру і безпеки: організаційно-правові засади: Автореф. дис. ... доктора юрид. наук: спеціальність 12.00.07. – Х., 2004. – 36 с.; *Земсков Ю.В.* Международно-правовые проблемы организации и деятельности российской полицейской наблюдателей в операциях ООН по поддержанию мира: Дисс. канд. юрид. наук : специальность 12.00.10. – М., 2003. – 220 с. 7. *Заросило В.О.* Геополитичний конфлікт у Косово (історичний та правовий аспекти). – К.: Київський нац. ун-т внутр. справ, 2006. – С. 60. 8. *Memorandum of Understanding with the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK)* [Електронний ресурс] // Resolution No AG-2002-RES-10 ICPO-Interpol – General Assembly. 71st Session – Yaoundé – 21st–24th October 2002. – Режим доступу:

<http://www.interpol.int/Public/ICPO/GeneralAssembly/Agn71/Resolutions/AGN71RES10>.
9. *Intrnational* Police Organizations [Електронний ресурс]// (Narayand Chand Thakur: Resources for Policing). – Режим доступу: <http://ncthakur.itgo.com/policing/p4.htm>
10. *ICPO-INTERPOL* Constitution and General Regulations [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/LegalMaterials/constitution/constitutionGenReg/constitution.asp>
11. About INTERPOL. [Електронний ресурс]//Copyright INTERPOL 2008 15 January 2009. – Режим доступу: <http://www.interpol.int/public/icpo/default.asp>
12. *Co-operation* agreement between the United Nations and the International Criminal Police Organization-Interpol [Електронний ресурс] // (Interpol. Co-operation Agreements). – Режим доступу: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/LegalMaterials/cooperation/agreements/UN1997.asp>
13. *Memorandum* of understanding between the International Criminal Police Organization-Interpol and the United Nations Interim Administration mission in Kosovo on Co-operation in crime prevention and criminal justice [Електронний ресурс]// Interpol 8 Dec 2005. – Режим доступу: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/LegalMaterials/cooperation/agreements/UNMIK.asp>
14. *INTERPOL* and United Nations Peacekeeping. [Електронний ресурс]// Copyright INTERPOL. – Режим доступу: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/IntLiaison/UNPeacekeeping.asp>
15. Supplementary Arrangement on Co-operation between INTERPOL and the United Nations in relation to the Activities of Peacekeeping Operations and Special Political Missions Signed on 11 October 2009 [Електронний ресурс]// Interpol – Режим доступу: http://www.interpol.int/Public/ICPO/LegalMaterials/cooperation/agreements/INTERPOL_DPKO.pdf
16. *European* Law Enforcement Cooperation. [Електронний ресурс] // (Ten Years of Europol: 1999 – 2009. Europol, the European Police Office). – Режим доступу: <http://www.europol.europa.eu/>
17. *Europol* [Електронний ресурс]// (Freedom, security and justice - the web site of the Directorate-General for Justice, Freedom and Security of the European Commission). – Режим доступу: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/police/europol/wai/fsj_police_europol_en.htm
18. *Strategic* Agreement between the former Yugoslav republic of Macedonia and the European Police Office . [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <http://www.europol.europa.eu/legal/agreements/Agreements/fYROM.pdf>
19. *Working* towards «Safe and secure communities for all Pacific Islands countries» [Електронний ресурс] // (Pacific Islands Chiefs of Police: Role, Criminal Investigations, Liaison, Training, and Peace Keeping.). – Режим доступу: <http://www.picp.org/news/page/2/>
20. *European* Police College. [Електронний ресурс] // Wikipedia, the free encyclopedia. – Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/European_Police_College
21. *Association* of National Police Forces of the ASEAN Region . [Електронний ресурс] // (The Policy Laundering Project). – Режим доступу: <http://www.policylaundering.org/keyplayers/ASEAN-aseanapol.html>
22. *Member* States and UN to enhance police peacekeeping training for Darfur. [Електронний ресурс] // UN News Centre. 31 August 2007. – Режим доступу: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=23665&Cr=unpol&Cr1=sudan>
23. *IWAP* – International Association of Women Police. [Електронний ресурс] // (PoliceOne.com: The one resource for Police and Law enforcement). – Режим доступу: <http://www.policeone.com/columnists/women-police/>
24. *International* Association of Women Police 47th Annual Training Conference. Seattle, Washington, USA September 20, 2009. [Електронний ресурс] // International Association of Women Police – Режим доступу: <http://www.iawp.us/>
25. *Welcome* to the IPA [Електронний ресурс] // International Police Association. International Administration Centre – Режим доступу: <http://ipa-iac.org/en/index.htm>